

Godišnji pregled rasta (GPR) za 2016. godinu – za Evropu koja radi za svoje radnike i građane

Konsultacije evropskih socijalnih partnera: Prioriteti Evropske konfederacije sindikata (EKS) za GPR 2016

Uvod

1. U ovom dokumentu se iznose gledišta i prioriteti evropskog sindikalnog pokreta u pogledu Godišnjeg pregleda rasta za 2016. i Evropski semestar. Nadovezuju se na komentare iskazane na konsultativnom sastanku Evropske komisije i evropskih socijalnih partnera održanom 23. septembra 2015. godine.
2. Ekonomska kriza i njeni prateći efekti nesumnjivo imaju dalekosežno i raznoliko dejstvo na evropske privrede, tržišta rada i socijalno okruženje, ali i pogoršavaju postojeće probleme. Komisijina analiza situacije i izazova je često tačna, međutim postoji nevoljnost da se prizna kako mnoge političke odluke koje se sprovode uspravaju oporavak i doprinose tekućoj socijalnoj krizi i krizi zapošljavanja.
3. U svom Govoru o stanju u Evropskoj uniji¹ u Evropskom parlamentu 9. septembra 2015. godine, predsednik Juncker je priznao kako kriza nije okončana nego je samo privremeno popustila. Mada se privredni oporavak nastavlja, on je i dalje krhak i isuviše slab da bi se odolelo negativnim šokovima koji se već pomalaju na horizontu (nadolazeća kriza tržišta, usporavanje svetske trgovine). Investicije su i dalje slabe, i dok stopa nezaposlenosti i socijalna situacija ispoljavaju neke znake poboljšanja, kvalitet radnih mesta je ključan razlog za zabrinutost, a nejednakost i nivoi siromaštva su neprihvatljivi.
4. Evropska konfederacija sindikata (EKS) zapaža nameru Komisije da održi kontinuitet u svom pristupu sa sledećim Godišnjim pregledom rasta (GPR). Težište na investicijama kao ključnom prioritetu u GPR-u za 2015. godinu predstavljalo je dobrodošao korak u pravom smeru. EKS je godinama tražio Novi put za Evropu² uz ambiciozan evropski investicioni program za održivi rast i kvalitetna radna mesta. Investicioni plan za Evropu („Junckerov investicioni plan“) delimično odgovara tome. Međutim, tekuće mere ne dosežu do nivoa potrebne obavezujuće posvećenosti kako je to EKS naznačio u sopstvenim predlozima, te su potrebni dodatni napori.
5. EKS je i dalje veoma kritičan prema politici Evropske komisije takozvane „fiskalne konsolidacije naklonjene rastu“ i neuravnoteženoj agendi strukturne reforme. Kontinuirane mere štednje, čak i ako su predstavljene kao fiskalna konsolidacija, će verovatno podriti investicione napore i sputati oporavak. Valjana procena ishoda strukturnih reformi koje su sprovedene do sada pokazuje kako su značajno doprinele podrivljanju evropskog socijalnog modela i, uz njega, poverenja građana u evropski projekat.

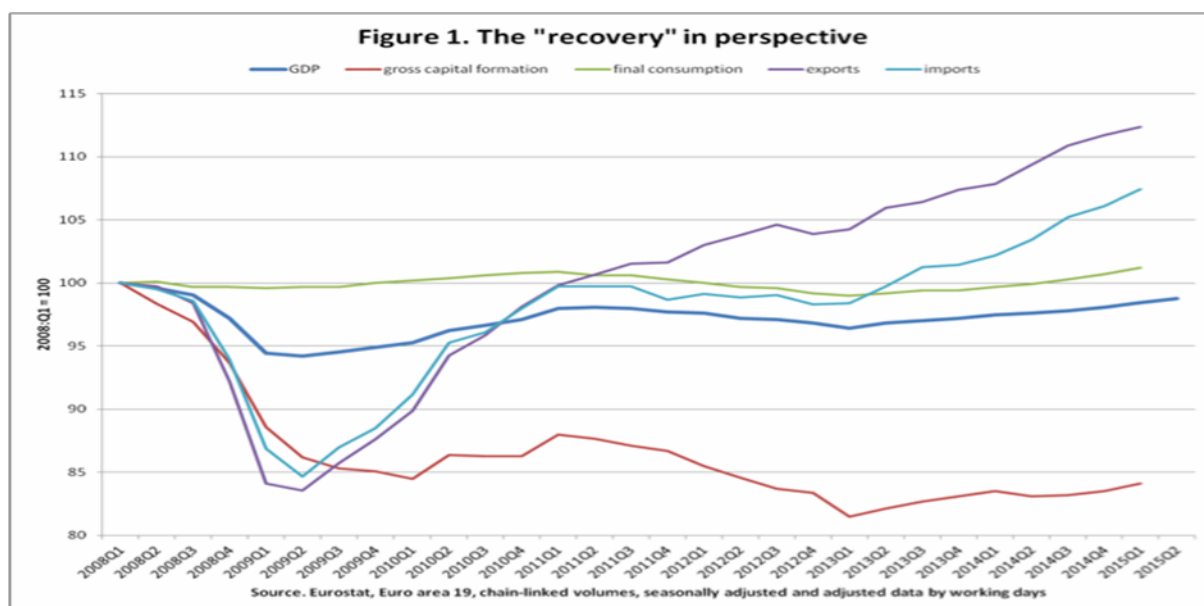
¹ [Govor o stanju u EU za 2015: Vreme je za iskrenost, jedinstvo i solidarnost](#)

² [Novi put za Evropu: Plan EKS-a za investicije, održivi razvoj i kvalitetna radna mesta](#)

Očuvanje oporavka i njegovo transformacija u „strukturni oporavak“

Oporavak je i dalje krhak, ali konkurentnost nije problem

6. Evropska privreda je ponovno rasla od sredine 2013. godine, ali slika oporavka, pogotovo u evrozoni, i dalje je razočaravajuća. Ekonomski oporavak se odvija brzinom puža. Sedam godina nakon finansijske krize, nivo privredne aktivnosti još uvek nije dosegao svoj nivo pre krize (vidi grafikon dole). To nije normalno. Nakon duboke recesije bi trebalo da usledi intenzivan oporavak, a ne duboka stagnacija kao što je to slučaj u evrozoni.
7. Dok je potražnja za potrošačkim dobrima stagnirala sve ove godine, izvoz je spasao situaciju pošto je potražnja za izvoznim dobrima predstavljao jedinu pokretačku snagu oporavka. Time se ozbiljno dovodi u pitanje ideja da države članice pate od manjka konkurentnosti. Da je to tako, izvoz ne bi iskazivao takvu dinamičnost, niti bi evrozona beležila rekordno visok višak u trgovini sa ostatkom sveta, višak koji je sada dostigao rekordno visokih 3,5% bruto društvenog proizvoda (BDP) evrozone (1,9% EU 28 BDP-a).
8. U međuvremenu, investicije su doživele slom, i ne ispoljavaju uopšte ili pokazuju tek slabe naznake oporavka, a sve to uprkos činjenici da je tokom proteklih godina skoro sve, od zarada preko zakona o radu do naknada za nezaposlene, bilo podvrgnuto – ponekad brutalnim – strukturnim reformama. Time se dovodi u sumnju drugi deo evropske konvencionalne mudrosti prema kojoj će se strukturnim reformama pokrenuti privreda putem ponovnog pokretanja poslovnih investicija.

9. Štaviše, rizici koji prete oporavku su se ponovo pomolili na horizontu, a neposredno proističu iz političkih odluka koje Evropa sprovodi:
 - zahvaljujući godišnjem suficitu u spoljnotrgovinskoj razmeni od 3.5% BDP-a, evrozona izmešta godinu za godinom više od €300 milijardi evra ukupne potražnje iz svetske privrede čime doprinosi globalnim debalansima. Metež koji sada pogađa nadolazeća tržišta (kratak spoj u ekonomskim aktivnostima zbog nagomilavanja duga dovodi do prekomernog obezvređivanja valuta u nizu) se ne može posmatrati kao nešto što je u potpunosti odvojeno od evropskih političkih odluka. Evropa, a posebno evrozona, ne može više previđati svoje problema na račun ostatka sveta.

- mnoge evropske ekonomije su i dalje na rubu deflacije. Strukturne reforme, pogotovo u oblasti utvrđivanja zarada i kolektivnog pregovaranja, sa sobom nose breme velike odgovornosti jer su proizvele scenario gde je unutrašnji rebalans evrozona pogurao dinamiku zarada – pogotovo u zemljama pogođenim krizom – u zonu deflacije, što je dovelo do uspostavljanja dinamike troška zarada za evrozonu u proseku koja je znatno ispod utvrđene ciljne vrednosti cenovne stabilnosti Evropske centralne banke.
10. Treba primetiti da zarade imaju glavnu ulogu u rastu u većini država članica Evropske unije i u Evropi kao celini. Smanjujući ukupnu potražnju, pad udela zarada u BDP-u povlači ekonomsku aktivnost na dole, a povećanje udela troška radne snage u BDP-u potpomaže ekonomski rast. Simulacije pokazuju da bi koordinirano povećanje udela zarada u BDP-u za EU15 tokom sledećih pet godina moglo dovesti do realnog povećanja BDP-a za 1,5% do 3,15%.³

Potreba za unapređenim Investicionim planom

11. Evropi je potreban znatno snažniji oporavak, ali on mora biti strukturni što se postiže podsticanjem već pokrenutog sopstvenog zamajca i snaga. Da bi to postigli, hitno su potrebni unapređeni investicioni plan i reformska agenda u kojoj bi se stvaranju kvalitetnih radnih mesta dao prioritet.
12. Mada je Investicioni plan za Evropu tek početak, on zaostaje u odnosu na zahtev EKS-a za investicionim programom od 2% BDP-a EU za sledećih 10 godina. Takođe nedostaje Investicionom planu za Evropu priznanje potrebe za podrškom javnim investicijama jer je težište prevashodno na korišćenju sredstava iz privatnih fondova. Visokokvalitetne javne usluge su podrška privrednom rastu. Takođe treba bitno povećati javne investicije u usluge poput onih u sektorima obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, stanovanja i javnog prevoza, kao i investicije u radnike javnog sektora koji su odgovorni za pružanje tih usluga, a pogotovo usluga u oblasti zapošljavanja koje su kritične za pomoć ljudima da ponovno pronađu posao.
13. Da bi se izvukle maksimalne koristi, Investicioni plan za Evropu treba da bude uistinu „evropski“. Radi stvaranja dodate vrednosti i hvatanja u koštac sa raznolikim situacijama u ekonomiji i zapošljavanju u državama članicama, potreban je panevropski pristup investicionim projektima, a državama članicama koje je kriza najteže pogodila i onima s manje unutrašnjih resursa bi trebalo dati prioritet pri investiranju.
14. Aktuelni Investicioni plan za Evropu treba pažljivo pratiti kako bi se videlo da li za posledicu ima dodatno investiranje ili se prosto finansiraju investicioni projekti koji bi ionako bili sprovedeni. Projekti se moraju pratiti kako bi se videlo da li se ostvaruju opšti ciljevi, a pogotovo da li su od velike društvene i ekonomske vrednosti kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva politike EU. Posebna pažnja se mora posvetiti finansiranju projekata u okviru kojih se ulaže u ljudski kapital⁴, kao i u one projekte kojima se podržava tranzicija ka zelenijoj ekonomiji.

Agenda politike za kvalitetna radna mesta i pravičnije društvo

15. Stvaranje kvalitetnih radnih mesta bi trebalo da bude ključan prioritet GPR-a 2016 i da predstavlja smernicu za Preporuke po zemljama. Nesigurna radna mesta i rastuća nejednakost stvorice nesiguran oporavak. Veća pažnja se mora posvetiti stvaranju bolje plaćenih radnih mesta sa stabilnim ugovorima o radu koja podstiču

³ [Zarade dovode do rasta u EU15, Onaran & Obst, FEPS, 2015.](#)

⁴ Međunarodna organizacija rada (MOR) procenjuje da bi izdvajanje od 5% ukupnih investicija za unapređenje veština dodalo dodatnih 100.000 radnih mesta na 2 miliona radnih mesta koje bi Investicioni plan za Evropu mogao da generiše ukoliko je to dobro osmišljeno i ako je raspodela valjana. Vidi [Investiciona strategija za Evropu orijentisana ka zapošljavanju](#), MOR januar 2015.

ukupnu potražnju (uključujući poslovne investicije), pružajući takođe podršku snažnijem i u većoj meri samoodrživom oporavku.

16. Situacija sa zapošljavanjem u Evropi je i dalje kritična, iako se čini da su skorašnji statistički podaci ohrabrujući. Pored samog stvaranja radnih mesta, izazov je obezbediti da novostvorena radna mesta budu kvalitetna što bi ljudima omogućilo da imaju pristojan životni standard i doprinelo bi njihovoj dobrobiti, te bi poduprlo robusniju privredu.
17. EKS zapaža s interesovanjem kako uvođenje minimalne zarade od €8,5 u Nemačkoj početkom 2015. godine nije dovelo do gubitka radnih mesta, kako su to neki predviđali. Umesto toga održala se dinamika stvaranja radnih mesta, a stopa nezaposlenosti je padala tokom prve polovine godine još brže nego ranije. Uticaj minimalne zarade se nije ogledao u uništavanju radnih mesta nego u većim zaradama za one radnike kojima je to najpotrebnije i smanjenju sektora s niskim zaradama i nesigurnim ugovorima o radu.⁵
18. Globalizacija, tehnološke inovacije i promene, demografski trendovi i tranzicija ka zelenijoj ekonomiji imaju temeljan uticaj na tržište rada. Tržišta rada se moraju prilagoditi ovim izazovima putem politika kojima se koriste ukazane prilike pri čemu se niko ne zaboravlja. EKS je i dalje spremna da podrži politike koje će voditi ka pozitivnim rezultatima za radnike, preduzeća i čitavo društvo. Međutim, nastaviće da se protivi neuravnoteženoj reformskoj agendi kojom se teret povećanja konkurentnosti evropskih privreda prebacuje uglavnom na pleća radnika.
19. Političke odluke u pogledu vrste reformi koje će za rezultat imati konkurentniju i produktivniju privredu sa kvalitetnim radnim mestima i radnom snagom s dobrim veštinama, i koje obezbeđuju društveni napredak za sve, moraju se zasnivati na valjanosti i delotvornoj analizi uticaja, uključujući socijalni uticaj, reformi do danas. Mnoge reforme tržišta rada čija je namera bila podsticanje konkurentnosti i stvaranje radnih mesta su imale malo uticaja na povećanje produktivnosti ili veću uključenost, te će ograničavati ekonomski rast na duži rok.
20. O strukturnim reformama i politikama tržišta rada bi trebalo pregovarati sa sindikatima i trebalo bi poštovati sporazume sa socijalnim partnerima. Države članice koje su sprovodile ove reforme uz konsultacije i pregovore sa socijalnim partnerima imale su pozitivnije ishode, ali su u isuviše mnogo slučajeva reforme nametnute bez ikakve ili bez adekvatnog socijalnog dijaloga, ne obazirući se na negativne posledice po radnike i najranjivije članove društva.
21. Politika strukturnih reformi s ciljem stvaranja veoma fleksibilnih tržišta rada ne stvaraju nova (neto) radna mesta. Malo je ili nimalo uverljivih dokaza u međunarodnoj literaturi koji pokazuju da bi fleksibilno tržište rada poboljšalo učinak u pogledu radnih mesta i nezaposlenosti. Fleksibilna tržišta rada ne pogoduju ni inovacijama, niti produktivnosti. Istraživanje MMF-a ne pronalazi vezu između (de)regulacije tržišta rada i inovacije.⁶
22. Umesto neorganizovane decentralizacije pregovaranja o zaradama, treba ponovno uspostaviti i promovisati sisteme koordiniranog pregovaranja o zaradama, za koje se pokazalo da vode ka dobrim ishodima u pogledu radnih mesta. Hitno je potrebno ulaganje u aktivne politike za tržište rada kojima se promovišu obuka i veštine.
23. Treba rešiti probleme dualnog tržišta rada (nejednakost i diskriminacija, obezvređivanje ljudskog kapitala i nedostatak podsticaja za inovacije) tako što bi

⁵ <http://www.socialeurope.eu/2015/09/the-german-minimum-wage-is-not-a-job-killer>

⁶ [Svetski ekonomski pregled, poglavlje 3, MMF april 2015](#)

se unapredila prava i uslovi za netipične radnike, ali ne putem deregulacije zaštite rada i prava svih radnika jer bi se time stabilna radna mesta pretvorila u nesigurna radna mesta.

24. Razvoj veština je ključan za veći rast, ali smanjenje jaza između različitih nivoa zaštite i oblika zapošljavanja na određeno vreme čime se svi radnici stavljaju u nesigurniju poziciju, neće zadovoljiti potrebu za povećanjem produktivnosti i radnom snagom s boljim veštinama. U OECD-ovom izveštaju „U tome zajedno: Zašto manje nejednakosti koristi svima“⁷ se takođe ukazuje na sve veći udeo nestandardnog zapošljavanja kao značajnog podsticaja nejednakosti u zaradama i ograničenja za dugoročni privredni rast.
25. EKS nikada neće prihvatiti da nesigurnost postaje nova „norma“ i podsetićemo predsednika Junkera na obavezu koju je preuzeo na 13. kongresu EKS-a da će stvoriti društvo koje svi možemo deliti, uključujući evropski stub socijalnih prava.⁸

Povratak modela „fleksibilne sigurnosti“ (flexicurity)

26. EKS uočava obnovljeni entuzijazam za „evropski“ model fleksibilne sigurnosti. Iako se od radnika širom Evrope očekuje da prihvate fleksibilnost kako u dobra tako i u loša vremena, čini se da za njih jedino sigurnost može biti „prijatelj u dobra vremena“. Iskustvo mnogih radnika je da je u stvarnosti često vrlo malo kompenzujućih mera sigurnosti u situacijama kada im se kaže, i isuviše često naloži, da prihvate fleksibilnost umesto sigurnosti radnog mesta u zamenu za sigurnost zapošljavanja/tržišta rada (ulaganje u aktivne politike tržišta rada, doživotno učenje i savremene sisteme socijalne sigurnosti).
27. Još gore, tokom godina krize, fleksibilna sigurnost je u praksi značila manju sigurnost radnih mesta kao i manju sigurnost tržišta rada uz eroziju sistema naknada za nezaposlenost i opadanje potrošnje *per capita* na aktivnom tržištu rada. Uz kontinuirano usredsređivanje na fiskalnu „konsolidaciju“ i na temelju ranijih dokaza, EKS je skeptična da će države članice obezbediti nivo investicija koji je potreban da bi se stvorila istinska sigurnost za radnike.

Socijalna situacija i nejednakost

28. Siromaštvo i nejednakost su na neprihvatljivom nivou u Evropi, što pogađa kako zaposlene, tako i one koji su isključeni iz tržišta rada. To nije neizbežna posledica krize nego političkih odluka kojima daje prednost merama štednje i nepravičnim poreskim politikama koje su za rezultat imale da siromašniji ljudi plaćaju nesrazmerno više, a oni bogatiji i dalje izbegavaju plaćanje poreza. U svom izveštaju „Evrope za mnoge, a ne za malobrojne“⁹, Oxfam s pravom naglašava kako „siromaštvo u Evropskoj uniji nije pitanje oskudice nego je problem toga kako se resursi – dohodak i bogatstvo – dele“.
29. Tužno je što u Evropi u 21. stoleću imati radno mesto ne znači više da vam je zagaranтовan izlazak iz siromaštva ili da je to najbolje sredstvo za obezbeđivanje socijalne inkluzije. Među radno sposobnim stanovništvom, uključujući one koji imaju radno mesto, je došlo do najupadljivijeg povećanja siromaštva. U svom „Pregledu zapošljavanja za 2015. godinu“, OECD daje sumorno upozorenje kako vreme ističe da se spreči da milioni radnika ostanu zarobljeni na dnu ekonomske lestvice, „zaglavljani u situaciji hronične nezaposlenosti ili u začaranom krugu naizmenične nezaposlenosti i radnih mesta s malom platom“.¹⁰

⁷ [U tome zajedno: Zašto manje nejednakosti koristi svima, 21. maj 2015.](#)

⁸ Socijalna Evropa, reforme i solidarnost / Obraćanje predsednika Junkera Evropskoj konfederaciji sindikata, 13. kongres (na francuskom) http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5741_en.htm; video (na engleskom) <http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?ref=1109287>

⁹ [Evropa za mnoge, a ne za malobrojne, Oxfam 9. septembar 2015.](#)

¹⁰ [OECD Ekonomski pregled 2015 Uvodni tekst](#)

Edukacija i obuka

30. Evropi je potrebna dobro obrazovana i kvalifikovana radna snaga radi ostvarenja njenog ekonomskog potencijala. Međutim, obrazovne reforme ne bi trebalo posmatrati samo u kontekstu potreba tržišta rada nego i u širem kontekstu društvenih potreba. Prioritet u reformskim merama koje se usredsređuju na veštine bi trebalo dati podizanju nivoa znanja, veština i kompetencija, te premošćavanju sve dubljeg jaza između niskokvalifikovanih i visokokvalifikovanih. To je potrebno ne samo zbog privrednog rasta nego i da bi se podržali socijalni napredak i inkluzija.
31. U pokušaju da se smanji javna potrošnja, većina država članica je primenila kratkoviđa kresanja sredstava za obrazovanje čime se sputava kvalitetno obrazovanje, vrši pritisak na uslove rada i zarade, stručno usavršavanje nastavnika, i povećava broj nesigurnih ugovornih aranžmana za nastavnike i zaposlene u prosveti. Mada ulaganja u obrazovanje sada rastu, nivo sredstava izdvojenih za obrazovanje je katastrofalan u poređenju sa situacijom pre krize. Šira investiciona strategija bi trebalo da pokrije ceo ciklus obrazovanja i obuke, obuhvatajući sve sektore doživotnog učenja, učenja zasnovanog na radu i radnom mestu, formalnog i neformalnog učenja.
32. Razvoj veština, kompetencija i znanja mora ići ruku pod ruku sa aktivnim uključenjem socijalnih partnera, uzimajući u obzir potrebu za predviđanjem promena. Tamo gde su socijalni partneri bili uključeni u konsultacije u okviru Evropskog semestra, reforme obrazovanja i obuka koje su sprovedene su se pokazale uspešnim.
33. Nastavnici i zaposleni u prosveti imaju najveću odgovornost za obrazovne ishode. Oni poseduju potrebne kompetencije i stručno znanje za osmišljavanje nastavnih planova i programa, i to bi trebalo poštovati. Uključivanje socijalnih partnera u osmišljavanje stručnog obrazovanja i obuka pomoći će da se obezbedi da se potrebe tržišta rada adekvatno uzmu u obzir. Trebalo bi unaprediti saradnju između preduzeća, predstavnika radnika i institucija stručnog obrazovanja i obuka konkretno u pogledu kvalitetnog stažiranja i učenja zasnovanog na radu i radnom mestu. Razvoj nastavnih planova i programa bi trebalo da se zasniva na kvalitetnoj nastavi pristupu zasnovanom na ishodima učenja, a u odnosu na društvene potrebe i potrebu za zapošljivošću.

Mobilnost radne snage

34. Slobodno kretanje radnika je osnovno pravo u EU koje bi radnici trebalo da slobodno upražnjavaju. Mobilnost radne snage se sve više promovise kao mehanizam za ekonomsko prilagođavanje. Mada mobilnost može biti kratkoročno rešenje za visoke stope nezaposlenosti u državi članici ili regionu, EKS insistira da se srednjoročne i dugoročne posledice moraju uzeti u obzir.
35. EKS pozdravlja iskazanu posvećenost predsednika Junkera rešavanju socijalnog dampinga i njegovu odbranu principa jednake zarade za jednak rad na istom radnom mestu. EKS insistira na jednakom tretmanu i politikama mobilnosti rada zasnovanim na pravima, kao i na poštovanju kolektivnih ugovora. Mnoge države članice najteže pogođene krizom su doživele masovan odliv mladih, često visokokvalifikovanih, ljudi. Uticaj „odliva mozgova“ je već sada očit u nekim zemljama koje imaju manjak veština u nekim sektorima. Tako visoki nivoi migracije će imati dugotrajan negativan uticaj na socijalne sisteme tih država članica, pogotovo na socijalnu zaštitu i penzije, kao i zdravstvo.

Izbeglička situacija

36. Evropski lideri se moraju uhvatiti u koštac sa ogromnim povećanjem broja izbeglica podstičući solidarnost i jedinstvo, te suočiti sa zabrinutošću u vezi sa sposobnošću

država članica da se nose s tom situacijom. Tu je ključno preduzeti odgovarajuće mere kako bi se izbeglicama pomoglo da se smeste, te obezbediti da javne službe imaju dovoljno resursa i blagovremeno predvideti uslove koje treba zadovoljiti da bi se olakšala njihova tranzicija ka tržištu rada.

37. U okviru napora da se obezbedi glatka tranzicija ka tržištu rada, potrebno je ustanoviti postojeće kompetencije i veštine. Socijalni partneri unutar evropske platforme za dijalog o migraciji sa Komisijom takođe mogu odigrati ključnu ulogu u olakšavanju integracije migranata, pogotovo u tržište rada. Socijalno partnerstvo takođe može pomoći da se aktiviraju mehanizmi za priznavanje kompetencija.
38. Postoji rizik da će se mnogi azilanti naći u neregularnoj situaciji koja može voditi ka neregularnom zapošljavanju uz remetilacke efekte na tržištu rada. Treba preduzeti mere, uključujući ustanovljavanje koordiniranog plana za humanitarne vize, radi sprečavanja porasta neprijavljenog rada, a što bi moglo podriti glatku integraciju azilanata i izbeglica.

Jačanje ekonomske i socijalne uprave

39. EKS naglašava kako socijalni partneri imaju ključnu ulogu u ostvarivanju koordinacije ekonomske politike zasnovane na dubinskom i sveobuhvatnom pristupu umesto jednog broja neuravnoteženih pravila. Takođe potcrtava kako konsultacije sa socijalnim partnerima ne znače samo primanje k znanju naših stavova nego se treba postarati da se ovi stavovi uzmu u obzir na uravnotežen način pri donošenju političkih odluka i potonjih preporuka, a da bi se u tome pravično odrazili interesi radnika i poslodavaca, kao i opšti interes.
40. U Izveštaju pet predsednika se iznose predlozi za integriraniji Evropski semestar uz izraženiji semestarski proces za evrozonu. U tom kontekstu, EKS predlaže da se diskusije na visokom nivou organizuje između socijalnih partnera i ministara finansija evrogrupe. Povrh toga, ako se organizuju neformalni sastanci ministara rada evrozone, EKS i drugi evropski socijalni partneri bi trebalo biti uključeni kao punopravni učesnici.
41. Za EKS je ohrabrenje to što Komisija pridaje posebnu pažnju socijalnoj dimenziji ekonomskog upravljanja i pozdravlja odluku luksemburškog predsedništva da se usredsredi na ovo pitanje na neformalnom zasedanju Saveta za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravlje i zaštitu potrošača (EPSCO) u julu 2015. godine. Većina država članica prepoznaje potrebu za jačanjem socijalne dimenzije, priznajući da socijalni debalansi mogu imati negativne uticaje, te ih treba rešavati.
42. Moraju se preduzeti konkretni koraci kako bi se obezbedilo da se socijalna pitanja valjano integrišu u okvir uprave EU. Time bi se obezbedilo da se negativni uticaji uzmu u obzir i da se politike isprave unapred ili da se odgovarajuće ublažavajuće mere sprovedu kako bi se sprečilo pogoršavanje socijalne situacije i zapošljavanja. Komisija je već izrazila svoju nameru da izradi socijalne repere koji bi mogli poslužiti kao smernica za Preporuke po zemljama. Trebalo bi ih izraditi uz pune konsultacije sa evropskim socijalnim partnerima.

Uključenje socijalnih partnera u proces Evropskog semestra

43. EKS pozdravlja napore Evropske komisije da ponovno pokrene socijalni dijalog. Trebalo bi se konsultovati sa socijalnim partnerima o svim pitanjima koja imaju „neposrednog ili posrednog“ uticaja na zapošljavanje i tržišta rada, kao što je to dogovoreno u našoj „Zajedničkoj deklaraciji o uključenju socijalnih partnera u

ekonomsko upravljanje“.¹¹ Socijalni dijalog je još uvek pod pritiskom u različitim državama članicama. Podrška izgradnji kapaciteta za socijalne partnere i podsticanje snažnih odnosa sa industrijom bi trebalo da ostane prioritet kako bi se postigao delotvoran socijalni dijalog na svim nivoima. EKS je takođe posvećen podsticanju unutrašnje koordinacije između evropskih, nacionalnih i granskih sindikata radi poboljšanja našeg kapaciteta za reagovanje u različitim fazama procesa Evropskog semestra.

44. Cenimo aktuelne napore Komisije i Odbora za zapošljavanje (EMCO) da se konsultuju evropski socijalni partneri u ključnim fazama Evropskog semestra. Uprkos ograničenjima koja nameće raspored Evropskog semestra, efikasniji pristup je prvi put primenjen u 2015. godini čime je pružena bolja prilika EKS-u i njenim članicama da iznesu svoja gledišta o Izveštajima po zemljama i potonjim Preporukama po zemljama.
45. Situacija na nacionalnom nivou je i dalje nezadovoljavajuća. EKS pohvaljuje razmeštanje službenika Komisije za Evropske semestar u državama članicama i nadamo se da će se time poboljšati protok informacija i tačnost informacija koje se predočavaju u Izveštajima po zemljama. Treba obezbediti dosledan pristup, a izbeći dupliranje između procesa na nacionalnom i evropskom nivou. Tokom nacionalnih konsultativnih sastanaka, trebalo bi prepoznati specifičnu ulogu socijalnih partnera kao aktera tržišta rada i eksperata.
46. EKS podržava snažnije angažovanje Evropskog parlamenta i nacionalnih parlamenata u ekonomsku upravu i proces Evropskog semestra. Važno je da Evropski parlament i nacionalni parlamenti budu svesni pozicija socijalnih partnera, te da se organizuje strukturisani dijalog kojim bi se to omogućilo. Evropski parlament bi trebalo da pozove evropske socijalne partnere da uzmu učešća u diskusijama sa Komisijom o Godišnjem pregledu rasta i u diskusijama sa nacionalnim parlamentima o Evropskom semestru tokom Evropske parlamentarne nedelje.

¹¹ <https://www.etuc.org/declaration-european-social-partners>